

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Ostrorog, Comte Leon

150142

01 Kasım 2013

Musa Gümüş

Osmanlı Modernleşmesinde Yabancılar

– Leh ve Macar Mültecileri –

Istanbul
Libra Kitap
2013.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	275755
Tas. No:	956.1142 Gümüş

Hayreddin Bey'in diğer birçok yazı ve makalelerinde olduğu gibi bu makale de ses getirmiş ve çoğunlukla karşılık bulmuştur.

Hayreddin Bey'in bu yazısı, Ebuzziya Tevfik Bey tarafından her cümlesi olmak üzere sert bir şekilde cevaplanmıştır¹⁶⁰.

Ebuzziya Hayreddin Bey'in dile getirdiklerini daha önce bir yerde duymadığını, "Şimdiye kadar acaba maarifin lüzum-ı intişarı ve usûl-i tahsilin bir kaide-i sehlü'l-istifadeye vaz'ı arzusuyla milletimiz üdebasından ihtâratta bulunan zevâtın hiçbirisi böyle bir fikirde bulunmuş mudur, münâsebetsizliği cihetiyle bulunmaz ya?" diyerek göstermektedir¹⁶¹. Bu konuda ilk fikir belirtenler arasında Hayreddin Bey olduğu görülmektedir.

Ebuzziya böyle başladığı yazı dizisinde Hayreddin Bey'e madde madde cevap vererek, onun fikirlerini çürütmeye çalışır.

Bunun yanında Hayreddin Bey, sözünü esirgemeyen bir kişidir ve bu konuda *Basiret* gazetesinin 30 Ocak 1872 tarihli nüshasında yayınladığı makalesinde, dönemin gazetecilerinin zabıta neferi kadar haysiyet sahibi olmadığını belirtmiş ve bu yazısı dolayısıyla *Basiret* gazetesinin sahibi Basiretçi Ali Efendi'nin 96 gün hapsine ve gazetenin iki ay müddetle kapatılmasına sebep olmuştur¹⁶². Hayreddin Bey'in böyle bir yargıda bulunmasının gerekçeleri de mutlaka bulunmaktadır. Bunun nedenini görmek lazım.

2. A. 3. Kont Leon Valerian Ostrorog

Biz bu başlık altında fikri dönüşümün hukuk koluna değinerek Osmanlı-Türk devlet sistemi içinde önemli bir alan olan hukukta

160 *Terakki*, No: 194-196, 2-4 Ağustos 1869'dan naklen Yorulmaz, s.33-40.

161 *Terakki*, No: 194, 2 Ağustos 1869'dan naklen Yorulmaz, s.32-34

162 Basiretçi Ali Efendi, s.16; Ali Kurt, "Genel olarak yayın hayatı boyunca yönetimden yana tutum takınmış, bu tutumu dolayısıyla diğer gazeteler tarafından yarı resmi gazete ilan edilmesine bile sebep olmuştur. Buna rağmen hükümet tarafından birçok kez kapatılmıştır" şeklindeki açıklamasıyla gazetenin birçok kez kapandığını söylemiştir. Kurt, a.g.t., s.IX.